

ROLE FYZICKÉ OSTRAHY PŘI OCHRANĚ MĚKKÝCH CÍLŮ

THE ROLE OF PHYSICAL SECURITY TO PROTECT SOFT TARGETS

Ing. Dora LAPKOVÁ, Ph.D.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky
Nad Stráněmi 4511, Zlín, Česká Republika
dlapkova@utb.cz

Abstrakt: *Ochrana měkkých cílů je v dnešní době spolu s kybernetickou bezpečností největší téma bezpečnostního oboru. Ministerstvo vnitra vydalo několik dokumentů a metodik, aby pomohli majitelům, zřizovatelům nebo pořadatelům akcí orientovat se v tom, co jsou měkké cíle a jak řešit jejich ochranu. V současné době i ostatní ministerstva vypisují dotační programy, aby mohli měkké cíle získat finance na bezpečnostní analýzy, bezpečnostní audity, školení pro své zaměstnance atd. Tento článek je zaměřen na jeden z aspektů bezpečnosti, a to na fyzickou ostrahu a jakou má roli právě při ochraně měkkých cílů.*

Klíčová slova: *měkké cíle, připravenost, fyzická ostraha*

Úvod

Fyzická ostraha (dále jen FO) je nejstarší formou ochrany majetku a osob. I v současnosti je velmi využívána a patří mezi základní pilíře kvalitního zajištění bezpečnosti. Lidský faktor je i přes vývoj technologií a umělé inteligence nenahraditelný. A to ze dvou hledisek – kvůli vyhodnocení informací a rozhodnutí, jak dále postupovat; druhým hlediskem je, že v případě útoku je přímo na místě člověk, který má potenciál reagovat. V ideálním případě to bude člen fyzické ostrahy, který bude vycvičen a vybaven tak, aby byl schopen útok co nejdříve zablokovat a útočníka neutralizovat.

Dnes je situace taková, že s místní fyzickou ostrahou se jen málokdy počítá. I jejich zaměstnavatelé a klienti ví, že by museli investovat daleko víc peněz do vybavení a výcviku, aby byli schopni efektivní reakce. Dalším důležitým bodem je, že aby byla ostraha schopna řešit konfliktní situaci na odpovídající úrovni a efektivně, je nutné, aby sami pracovníci byli kvalitní a s potenciálem ochránit měkký cíl.

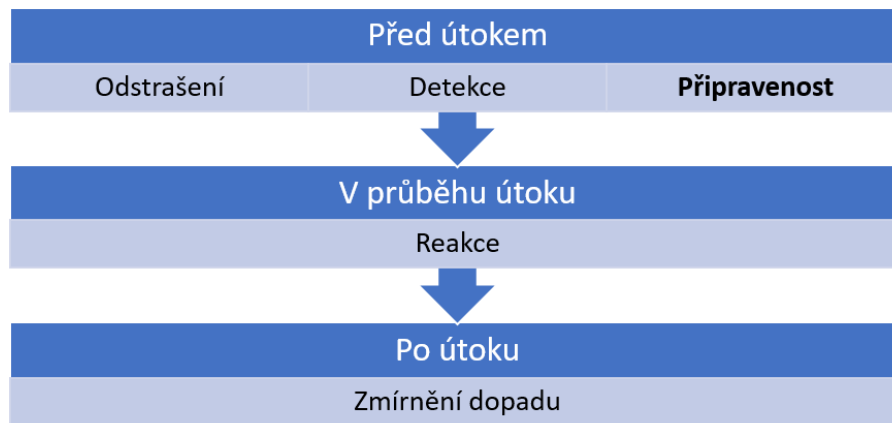
1. Měkké cíle

Jako měkké cíle označujeme veřejně přístupné objekty, místa, prostory nebo akce, které jsou typické vysokou koncentrací osob v daném časovém intervalu, nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům nebo dokonce úplnou absencí takového zabezpečení.

Ochrana měkkých cílů je rozdělena do tří fází:

- Před útokem
- V průběhu útoku
- Po útoku

Z pohledu bezpečnostních opatření se ve fázi Před útokem soustředíme na prevenci a detekci. Ve fázi V průběhu útoku je řešena reakce. V poslední fázi Po útoku se zaměřujeme na zmírnění dopadů. V rámci našeho výzkumu jsme rozšířili bezpečnostní opatření v první fázi o **připravenost**. Připravenost je kategorie, která zahrnuje lidi v daném objektu nebo na pořádané akci. Může se jednat o zaměstnance, ale také o návštěvníky, klienty, zákazníky atd. Základní myšlenkou je, že v případě násilného útoku budou tyto osoby přímo na místě a dokáží nejrychleji reagovat. V rámci tohoto článku bude rozebrána připravenost fyzické ostrahy.

Obr. 1: Fáze před útokem

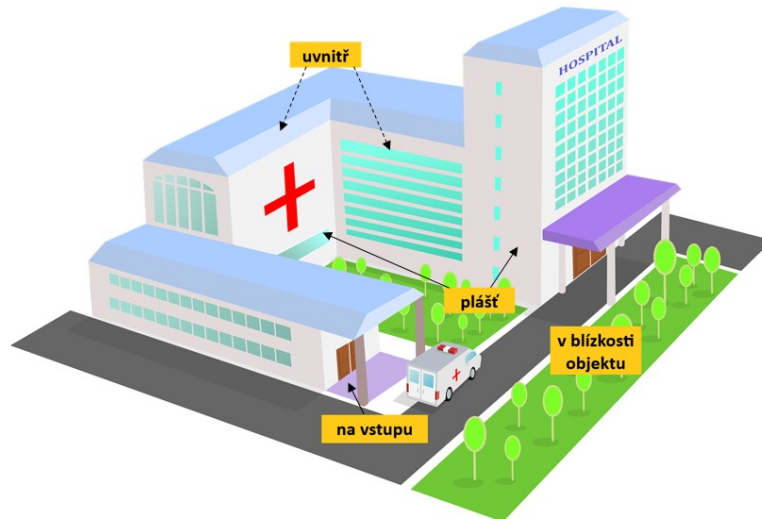
Pro správné vyhodnocení násilných útoků zpracováváme databázi těchto útoků. Informace máme od roku 2014 a zaměřujeme se zejména na Evropu, Turecko a část Ruska. Všechny informace jsou shromažďovány z otevřených zdrojů. Cílem je mít co nejvíc údajů o útocích, se kterými můžeme dále pracovat a vyhodnocovat. Celkově máme 106 analyzovaných útoků do roku 2018.

Sledované parametry:

- Země
- Město
- Rok
- Měsíc
- Den
- Den v týdnu
- Typ měkkého cíle
- Detail typu měkkého cíle (doprava, turistické centrum, náboženský atd.) + další podrobnosti
- Zda se jedná o teroristický útok nebo ne
- Lokalita (epicentrum)
- Modus operandi
- Přítomnost fyzické ostrahy
- Čas/hodina útoku
- Byl útok v peaku?
- Kdo se k útoku přihlásil
- Počet mrtvých
- Počet zraněných
- Jaký byl potenciál obětí
- Informace o útočnících
 - Počet
 - Jména
 - Pohlaví
 - Věk
 - Státní příslušnost
 - Původ (také to, o kolikátou generaci se jedná u přistěhovalců, odkud byli rodiče atd.)

- Propojení s jinými útoky
- Poznámky (odlišnosti v útoku, postřehy, zajímavosti)

Tento článek je zaměřen na to, zda byla přítomna fyzická ostraha a dále je na grafech znázorněno, jak útočníci volili místo a modus operandi¹ při přítomnosti nebo nepřítomnosti bezpečnostního pracovníka. Lokalitu máme rozdělenou na dvě hlavní kategorie – volné prostranství a místo vztažené k objektu. To dále dělíme na lokalitu uvnitř, na vstupu, plášť a v blízkosti objektu.

Obr. 2: Rozdělení lokality

2. Fyzická ostraha

Fyzická ostraha na mnoha měkkých cílech již je, ale většinou její prací je ochrana majetku. To znamená, že chrání klientův majetek proti krádežím, poškození, dále vyžaduje dodržování interních pravidel objektu nebo akce, brání vstupu neoprávněným osobám nebo vnášení nedovolených věcí.

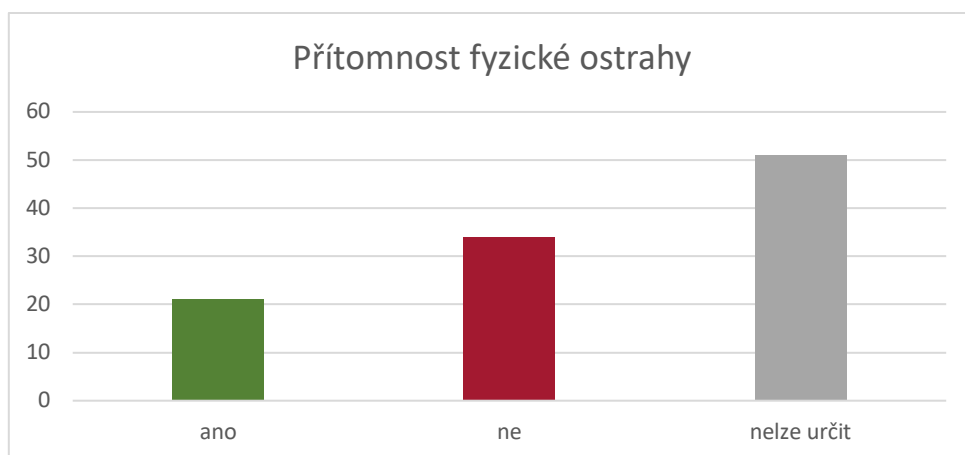
Cílem tohoto článku je poskytnout zamyšlení nad tím, že pokud budeme věnovat dostatečnou pozornost těmto bezpečnostním pracovníkům, tak můžeme výrazně zvýšit úroveň bezpečnosti. Ale to naráží na spoustu problémů. Je nutné sehnat kvalitní zaměstnance, aby byli schopni se učit, peníze na jejich výcvik a výstroj; kvalitní instruktory atd.

Dále je nutné si určit:

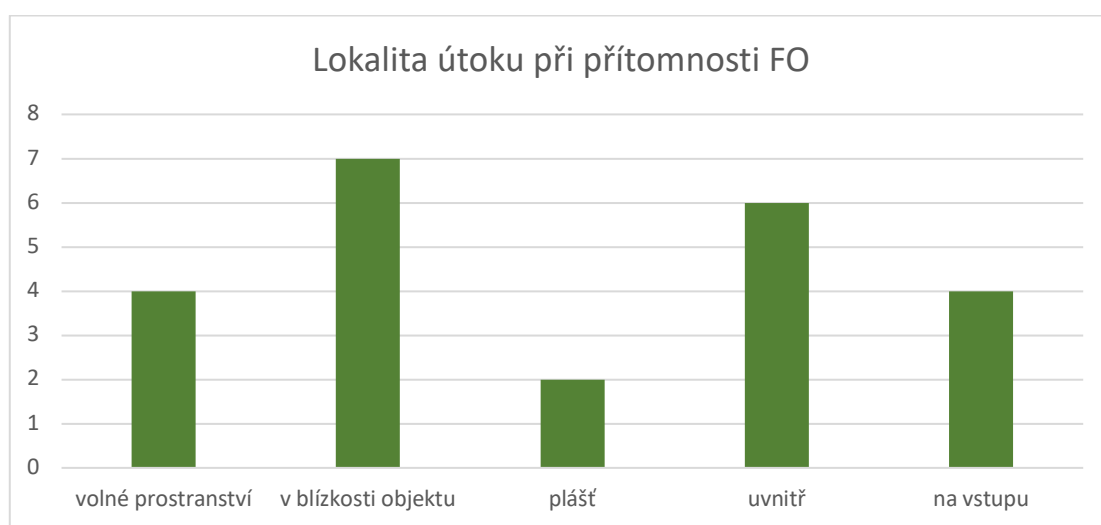
- Fyzická ostraha
 - Kde jsou pracovníci fyzické ostrahy
 - U hlavního vchodu
 - U vedlejších vchodů
 - V prostoru
 - Zda jsou pracovníci vyškoleni proti násilnému útoku
 - Detekce podezřelých osob
 - Detekce odloženého zavazadla
 - Reakce na násilný útok
 - Zda jsou pracovníci ozbrojeni a vycvičeni se zbraní nebo obranným prostředkem
 - Zda mají nastavené procesy, jak reagovat na násilný útok, komu to oznámit atd.

V grafech níže jsou uvedeny trendy v návaznosti na lokalitu a modus operandi.

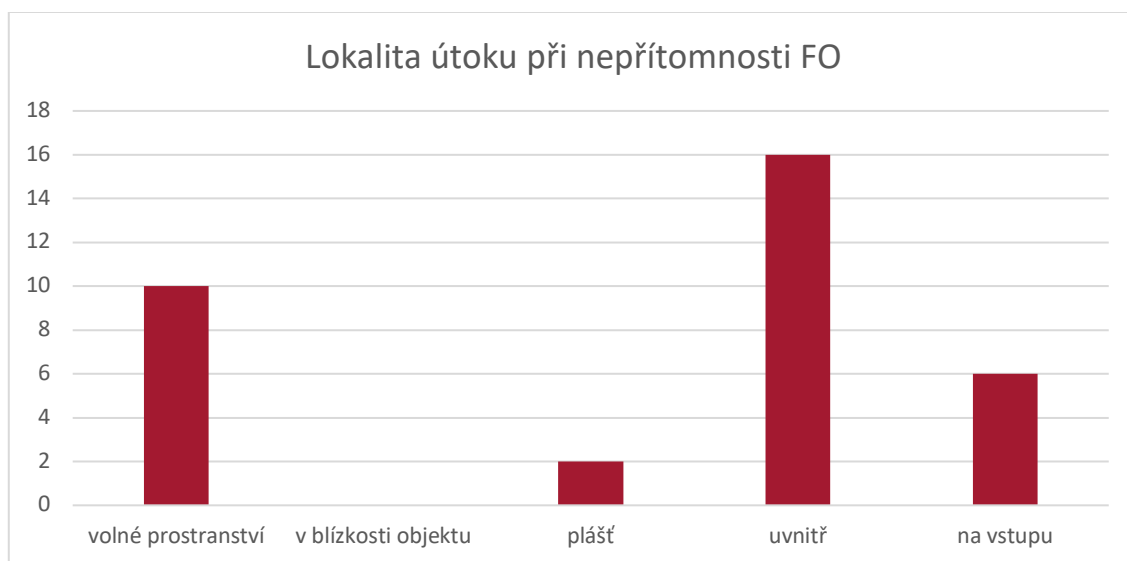
¹ Způsob útoku

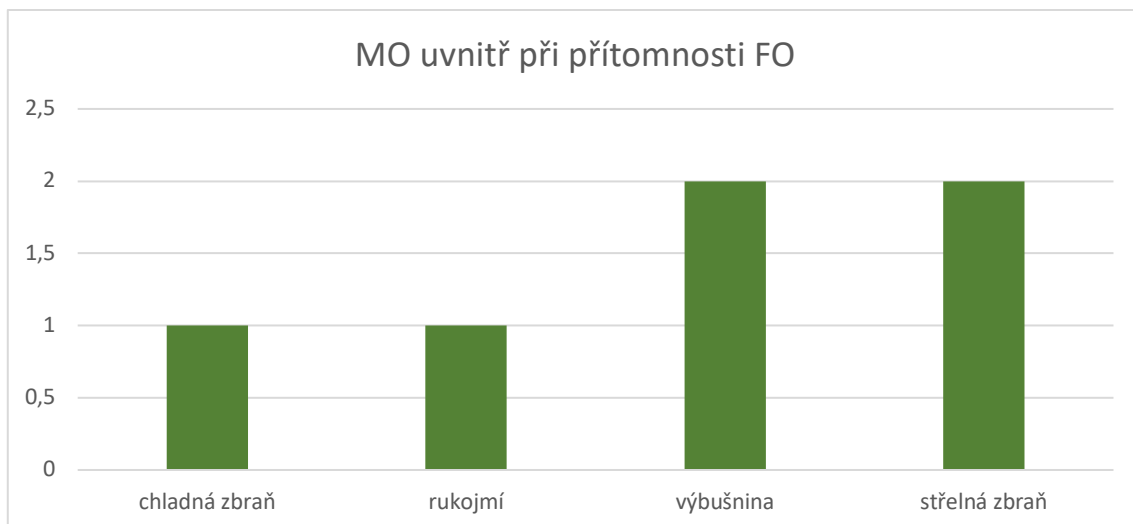
Obr. 3: Přítomnost fyzické ostrahy

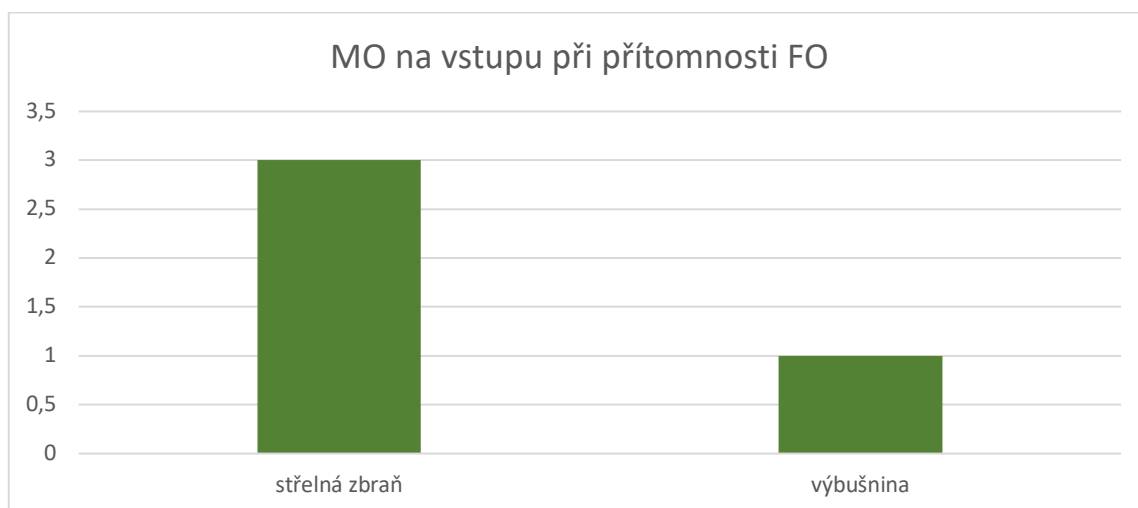
Obr. 4: Lokalita útoku při přítomnosti fyzické ostrahy

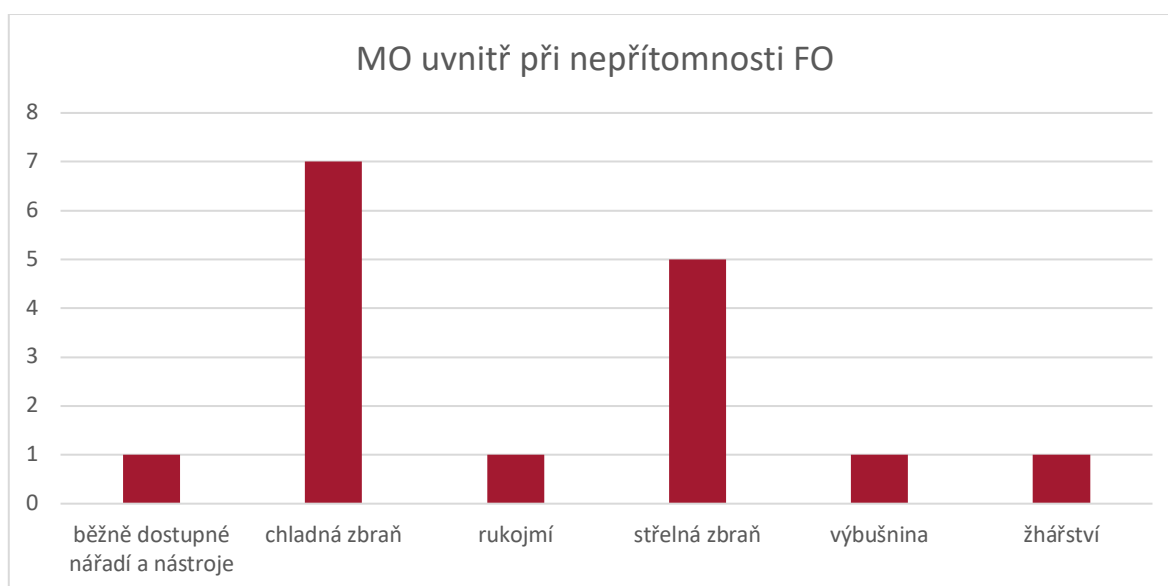
Obr. 5: Lokalita útoku při nepřítomnosti fyzické ostrahy

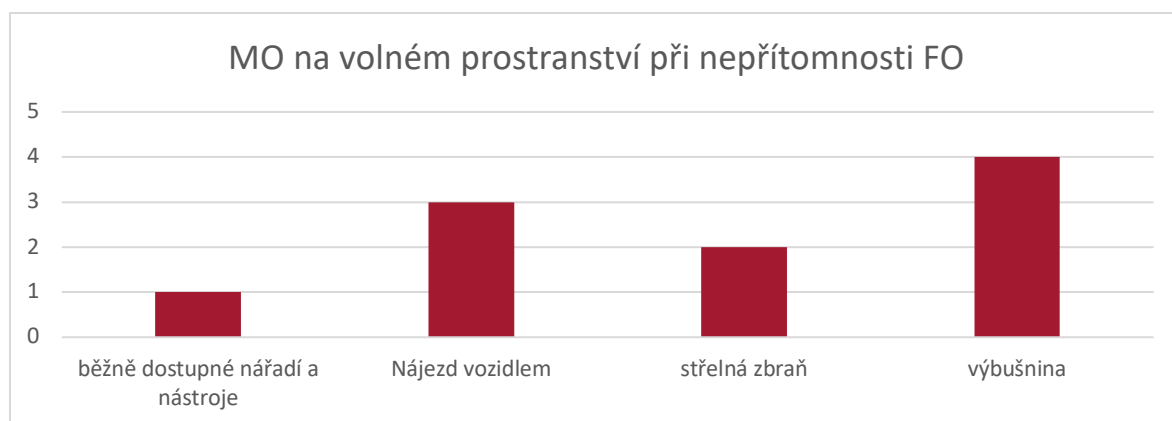
Obr. 6: Modus operandi uvnitř objektu při přítomnosti fyzické ostrahy

Obr. 7: Modus operandi na vstupu do objektu při přítomnosti fyzické ostrahy

Obr. 8: Modus operandi uvnitř objektu při nepřítomnosti fyzické ostrahy

Obr. 9: Modus operandi na volném prostranství při nepřítomnosti fyzické ostrahy

Jak lze na grafech vidět, útočníci si vybírají své cíle ať už mají ostrahu, nebo nikoli. Při přítomnosti pracovníka fyzické ostrahy útoky převážně střelnou zbraní nebo výbušninou, a to v lokalitě uvnitř objektu a na vstupu. V nepřítomnosti ostrahy je to převážně chladná zbraň nebo střelná zbraň pro lokalitu uvnitř budovy.

U fyzické ostrahy je důležité nejen jejich přítomnost, ale zejména to, zda jsou schopni adekvátní reakce a útočníka neutralizovat bez ohrožení kolemjdoucích lidí. Proto je důležité stanovit, jaký výcvik absolvují, v jakém bojovém sportu, umění nebo systému a v jaké časové dotaci. Nevýhodou je, že výcvik musí být minimálně několikaměsíční, než se s pracovníkem začne pracovat jako s osobou, která by dokázala zasáhnout.

Závěr

Článek byl zaměřen na roli fyzické ostrahy při ochraně měkkých cílů. Jejich role je nezastupitelná, hlavně kvůli rozhodování a rychlosti reakce. Bohužel v současné době se s nimi při aktivní ochraně nepočítá a čeká se tedy na příjezd Policie České republiky. Možností je pracovníky vycvičit a vyzbrojit, aby mohli daný objekt zodolnit, umístit je tak, aby mohli plnit i roli odstrašení. Problémem ale zůstávají finance a kvalita zaměstnanců. Zaměstnavatel si nemůže dovolit čekat, než pracovník projde výcvikem a bude to moci používat při výkonu své práce. V předchozích článcích autorky byly popsány různé způsoby, jak výcvik zrychlit a jak dosáhnout vyšší efektivity výsledků.

Tento příspěvek vznikl za podpory grantového projektu VI20172019073 "Identifikace a metody ochrany měkkých cílů ČR před násilnými činy s rozpracováním systému včasného varování", podpořeného Ministerstvem vnitra České republiky v letech 2017-2019.